BIJLAGE 3B BESTUURLIJKE SAMENVATTING ZIENSWIJZEN

Ontwerp Programma Howabo

In de periode 14 april t/m 27 mei lag het Ontwerp Programma Howabo met het bijbehorende planMER ter inzage. Er zijn 32 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen richten zich vrijwel uitsluitend op het Ontwerp Programma en niet op het planMER. De zienswijzen gaan niet zozeer in op de nut en noodzaak van Howabo, maar wel op de ruimtelijke impact van de benodigde maatregelen. Ook wordt veelvuldig aandacht gevraagd voor compensatie bij schade door aanleg en inzet van maatregelen. Men wil graag betrokken worden bij verdere uitwerking.

Indieners

De indieners en hun aandachtspunten zijn grofweg onder te verdelen in:
Agrariërs en grondeigenaren: hebben zorgen over bedrijfsvoering, beperkingen in bedrijfsontwikkeling, grondgebruik, schade aan gewassen en bodem, vervuiling, waardedaling van gronden en compensatie.
Landbouworganisaties: vragen aandacht voor behoud van landbouw als volwaardige functie, planologische beperkingen, schaderegelingen en een evenwichtige belangenafweging.
Bewoners en bewonersgroepen: vragen over gevolgen voor leefbaarheid, veiligheid en eigendommen. Hebben behoefte aan duidelijkheid over toekomstige maatregelen.
Landgoederen en particuliere eigenaren: vragen over eigendomsrechten, erfgoed, juridische rechten ten aanzien van overstromings-en bergingsgebieden en landschappelijke waarden, verzekerbaarheid en een eerlijke verdeling van lusten en lasten.
Overheden, waterpartners: willen samenwerking en samenhang met andere gebiedsopgaven.
Verenigingen: zien kansen voor recreatie, visserij, natuur en landschappelijke kwaliteit of hebben zorgen op uitvoeringsniveau.

Aandachtspunten

1. Hoe wordt omgegaan met schade en compensatie
Vragen gaan niet over waterveiligheid maar over de vraag wie de gevolgen draagt: uitgangspunten voor schadeafhandeling; hoe agrarische schade, vervolgschade en eventuele waardevermindering worden meegenomen. Er wordt een stuk algemene tekst opgenomen in de Nota van zienswijzen om hier meer duidelijkheid over te geven.

2. Onderscheid tussen programmafase en planuitwerkingsfase
Veel indieners verwachten al perceelniveau-antwoorden terwijl het programma vooral strategische keuzes maakt. In de beantwoording van de zienswijzen geven we aan wat nu wordt besloten, wat pas later wordt onderzocht, welke besluiten nog volgen en wanneer in het proces belanghebbenden opnieuw kunnen participeren. Ook hiervoor wordt in de Nota van zienswijzen een algemene tekst opgenomen met een toelichting op het proces.

3. Agrarisch functiebehoud
Verschillende organisaties (o.a. ZLTO en individuele agrariërs) vragen om een duidelijker uitgangspunt dat landbouw mogelijk blijft in toekomstige waterbergingsgebieden. Hiervoor zijn we voornemens een tekstaanvulling op te nemen in het programma, zodat bij alle toekomstige

waterbergingsgebieden dezelfde uitgangspunten benoemd zijn. Dit ten aanzien van een expliciete passage dat huidig agrarisch gebruik uitgangspunt is; uitleg dat waterberging en landbouw kunnen samengaan en aandacht voor bedrijfsontwikkeling en verduurzaming bij de verdere uitwerking.

4. Aandacht voor participatie in de vervolgfase
Veel indieners willen betrokken blijven, meedenken en hun gebiedskennis inzetten. Dit waarderen we en borgen we door dit bij onze collega's planuitwerking aan te geven.

5. Toelichting op reserveringsgebieden
Bij de Dungense Polder en andere reserveringsgebieden bestaat onduidelijkheid met name over begrenzingen, rechtsbescherming en welke procedures nog volgen. Er wordt een stuk algemene tekst opgenomen in de Nota van zienswijzen om meer duidelijkheid te geven over het proces en de mogelijkheden om bezwaar aan te tekenen.

6. Relatie met andere opgaven
Meerdere zienswijzen komen voort uit angst voor meer wateroverlast en hoe het programma zich verhoudt tot andere projecten. Dit is bijvoorbeeld het geval ten aanzien van bovenstrooms vasthouden en bergen en hoogwaterbescherming Vught, Esch en St- Michielsgestel (VEG). Duidelijkheid over waar het programma Howabo over gaat en waar het waterbeschermingsproject VEG begint is een terugkerend aandachtspunt. Het uitgangspunt vanuit de samenwerkingsovereenkomst (SOK samen uit, samen thuis) van Howabo dat wateroverlastmaatregelen de waterkwetsbaarheid van andere gebieden niet mogen vergroten gaat hier op.

7. Grensoverschrijdende samenwerking
Vooral Vlaamse partners vragen hiervoor aandacht en ook ons collega waterschap Brabantse Delta. Samenwerking en de gezamenlijke zorg voor het watersysteem is gewenst. Dit is mogelijk in bestaande samenwerkingsverbanden zoals het Grensoverschrijdend Overleg Waterbeheer, JCAR ATRACE, Weerbaar Dommelland en WATAK-overleg.

Conclusie
De zienswijzen laten zien dat er breed begrip bestaat voor de noodzaak van de hoogwateropgave. De discussie richt zich vooral op de gevolgen van de maatregelen voor individuele belangen en de wijze waarop deze gevolgen worden afgewogen, gecompenseerd en uitgewerkt.
De zienswijzen geven nauwelijks aanleiding om het programma inhoudelijk te wijzigen. De meeste reacties hebben betrekking op onderwerpen die bewust zijn doorgeschoven naar de planuitwerkings- en projectfase. Het programma biedt hiervoor al de kaders. De belangrijkste aandachtspunten zitten in het verduidelijken van de rol van het programma, de vervolgstappen en de wijze waarop belangen worden meegenomen bij de uitwerking
De aandacht verschuift daarmee van de vraag of de gekozen strategie juist is naar de vraag *hoe de gekozen strategie gebiedsgericht en zorgvuldig wordt uitgewerkt.*